

Halina Karwowska

Klepacze, gm. Drohiczyn, woj. białostockie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 18, 128-129

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KALISZ-IAWODZIE
Grodziako

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Kaliskie Stanowisko Archeologiczne

Badania prowadził mgr Tadeusz Baranowski przy udziale mgr Małgorzaty Guli, mgr Leszka Gajewskiego, mgr L. Słupeckiego, Sławy Nowińskiej i M. Gawrońskiej /IHKM PAN/, pod opieką naukową prof. dr. Witolda Hensla i prof. dr. Stanisława Tabaczyńskiego. OHR ze szkół kaliskich. Pomocy udzielało Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej. Finansował WKI w Kaliszu, Urugi sezon badań, grodziako wczesnośredniowieczne /IX-XIII w./. Uczestniczyli studenci archeologii oraz młodzież OHP ze szkół kaliskich.

Kontynuowano prace na południu od fundamentów kolegiaty św. Pawła, na powierzchni około 160 m². Natrafiono na zniszczone umocnienia o konstrukcji przekładkoworustowej i skrzyniowej. Najprawdopodobniej jest to pozostałość po najstarszym obwałowaniu kaliskiego grodu /obejmująca: około 2.600 m²/, służącym do posadowienia późniejszej budowli kamiennej. Najstarsze /IX-X./ konstrukcje zostały zniwelowane do jednego poziomu /XI-XII w./, po czym położono warstwy podłoża gliniano-wapiennego i okrzeseków z piaskowca, a także prawdopodobnie warstwę zaprawy wapiennej. W północnej części badanego odcinka występuje wkop rabunkowy związany z wybieraniem kamienia budowlanego. Nie uchwycono jednak dotychczas negatywów murów zewnętrznych budowli, na której usytuowanie właśnie w tym miejscu mogą wskazywać niektóre z odkrytych elementów. W odsłanianych warstwach znajdowano ciosy z piaskowca, w tym fragmenty kolumnienki /głowica?/, z architekturą związaną był także kawałek szkła okiennego /witraż?/ oraz "kotewka" żelazna do łączenia kamieni.

Resztki pieców, żużel żelazny, odpady produkcji kowalskiej i tym podobne znaleziska świadczą mogą o istnieniu pracowni kowalskich, prawdopodobnie na potrzeby budowy. Odkryto również ślady produkcji żelaznej /łyżka odlewnicza niewielkich rozmiarów, młoteczki itp./ oraz produkcji szklarskiej /liczne okazy barwnych pierścionków szklanych/. Wśród zabytków wydzielonych ważną pozycję stanowi broń - groty bełtów kuszy, ostrogi, a także kościana okładzina, najprawdopodobniej kończanu.

Znaczącym zabytkiem drobnej sztuki romańskiej jest ołowiana zawieszka-amulet /?/ z wyobrażeniem smoka /koniec XII-pocz. XIII w./.

Zabytki znajdują się w IHKM PAN oraz MOZK w Kaliszu.

Prace będą kontynuowane.

KAMENIEC ŻĄBKOWICKI,
woj. wałbrzyskie
Stanowisko nr 3

Muzeum Hutnictwa i Odlewnictwa
Metali Kolorowych w Głogowie

Badania prowadził zespół pod kierunkiem mgr. Leszka Lenarczyka. Konsultacja doc. dr hab. Jerzy Lodowski, Finansował WKZ w Wałbrzychu, Pierwszy sezon badań, Osada wczesnośredniowieczna VIII-XI w.

Stanowisko nr 3 odkryte zostało podczas badań powierzchniowej w gminie Kamieniec Żąbkowski przez Zdzisława Wiśniewskiego. Zagrożenie tego stanowiska przez planowaną zmianą użytkownictwa spowodowało konieczność interwencji archeologicznej.

Stanowisko położone jest na południowej trasie nadszalewowej potoku Budzówka /nad starym korytem tego potoku/ po północnej stronie drogi Kamieniec Żąbkowski - Żąbkowice, ok. 200 m, na północ od miejscowości. Badaniem objęto obszar ok. 6 arów składając 2 wykopy, pierwszy o wymiarach 4/ x 6 cm i drugi o wymiarach 10 x 10 m. Wykopy usytuowane były na północ od drogi wzdłuż rowu odwadniającego. Ukształtowanie terenu sugerowało, że właśnie tam powinna być znajdować się zabudowa osady wczesnośredniowiecznej. Warstwę orną usunięto przy pomocy sprzętu ciężkiego udostępnionego przez miejscowe władze. Po doczyszczaniu poziomu stwierdzono obecność 13 obiektów oraz 5 śladów po szupach.

KARTOSZYNO, gm. Krokowa
woj. gdańskie
Stanowisko 7

patrz
okres lateński

KAZIMIERÓWKA, gm. Jeleniowo
woj. suwalskie
Stanowisko 1

patrz
okres wpływów rzymskich

KLEPACZE, gm. Drohiczyn
woj. białostockie
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Halina Karwowska, Finansował WKZ w Białymstoku, Drugi sezon badań, Cmentarzysko wczesnośredniowieczne z grobami w obstawach kamiennych.

Przekopano około 200 m² powierzchnią. Wykopy usytuowano w południowej części zachowanej partii stanowiska.

Podczas prac eksploracyjnych odkryto 30 grobów szkieletowych. Większość z nich /27/ usytuowana była w układzie szeregowym, na osi N-E z głową na zachód. Pozostałe posiadały taką samą orientację z tym, że głowami skierowane były na wschód.

zarys jam grobowych udało się uchwycić jedynie w 4 przypadkach. Wszystkie szkielety posadowione były w warstwie pomarańczowobrunatnego żwiru.

Wyposażenie grobowe miało 5 pochówków: groby nr 12, 13, 15, 35 i 41. Wystąpiły w grobach 13 i 15 paciorki szklane ze szkła półprzezroczystego barwy białej. W dwóch następnych: brązowe kabłączki skroniowe, pierścionki brązowe, paciorki szklane i bursztynowe, ornamentowana brzośca z taśmy brązowej, miniaturowy nożyk żelazny oraz taśmowce malinowate.

Na szczególną uwagę zasługuje wyposażenie grobu nr 41. W jego skład wchodziła kłamekka żelazna oraz 9 monet, m.in.: półgrosz Kazimierza Jagiellończyka, półgrosz Jana Olbrachta, półgrosz Zygmunta Starego oraz denary Zygmunta Augusta. Wszystkie wyżej wymienione zabytki leżały w jednym skupisku na poziomie lewej kości miednicy. Ponadto w trakcie prac eksploracyjnych odkryto fragmenty naczyń ornamentowanego o cylindrycznej szyjce oraz drobne ułamki kości zwierzęcych.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.
Badania będą kontynuowane.

KŁYZÓWKA, gm. Dróżyczyn
woj. białostockie
Stanowisko 12

Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadził mgr Lech Pawlata. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne ludności kultury łużyckiej ze snyderu epoki brązu i okresu halstaackiego. Ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego.

Stanowisko położone na szczycie płaskiego, piaszczystego wyniesienia, na leśnej polanie, około 1 km na południowy-wschód od wsi Kłyżówka. Teren użytkowany jako kopcowisko ziemniaków.

Wykopy zlokalizowano w środkowo-wschodniej partii stanowiska. Badania ratownicze objęły powierzchnię 86 m².

Stanowisko zostało całkowicie zniszczone. Materiał zabytkowy: przepalone kości, półsurowiec i narzędzia krzemienne, oraz fragmenty ceramiki kultury łużyckiej i wczesnośredniowieczne znajdowały się w warstwie ornej ziemi.

Materiały znajdują się w zbiorach Muzeum Okręgowego w Białymstoku.
Badania nie będą kontynuowane.

KOCANOWO, gm. Pobiedziska
woj. poznańskie
Stanowisko 13

patrz
okres lateński

KOLUDA WIELKA, gm. Janikowo
woj. bydgoskie
Stanowisko 11

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu
Instytut Prahistorii
Zespołu Badań Kujaw

Badania prowadził zespół pod kierownictwem doc. dr hab. Aleksandry Cofy-Broniewskiej. Finansował Wojewódzki Zarząd Inwestycji Rolniczych w Bydgoszczy. Pierwszy sezon badań. Osadnictwo ludności kultury amfor kulistych, osadnictwo ludności kultury przeworskiej, osadnictwo średniowieczne.

Stanowisko jest położone na jednej z wyższych tras doliny Jeziora Ludzisko. W czasie badań ratowniczych w profilach rowów melioracyjnych zainwentaryzowano 21 obiektów i eksploracja objęto powierzchnię 1,7 ara w ramach której rozkopano 11 obiektów /6 zarejestrowanych w profilach rowów melioracyjnych oraz 5 dalszych/:

- fazy osadnictwa ludności kultury amfor kulistych /4 obiekty/: "jamy" małych rozmiarów z niewielką ilością materiału /ceramiki/ w wypełnisku,
- fazy osadnictwa ludności kultury przeworskiej /chronologia późny lateń/: 1 jama kształtu "gruszkowatego"
- fazy osadnictwa wczesnośredniowiecznego /XI w./ - 6 obiektów: 1 dymarka, 2 chaty /półziemianki/, 1 palenisko, 2 obiekty "gospodarcze". W chatkach zarejestrowano bardzo dużą ilość ceramiki, kości, a także kilka zabytków /m.in. Ryżwy z kości, szydła kościane i żelazne, przęślik, koralik/

Materiały będą przechowywane w Instytucie Prahistorii UAM.
Badania będą kontynuowane.

KOLUDA WIELKA, gm. Janikowo
woj. bydgoskie
Stanowisko 12

patrz
okres halstaacki

KOPYDŁOWO, gm. Walczyn
woj. konińskie
Stanowisko 1

patrz
neolit

KRAKÓW-MOWA HUTA
Branica
Stanowisko 75

patrz
okres wpływów rzymskich